

Persoanele intern strămutate nu sunt protejate de legislația Republicii Moldova

La 20 iunie, Agenția ONU pentru refugiați (UNHCR) și comunitatea internațională din întreaga lume marchează Ziua Mondială a Refugiaților, pentru a atrage atenția publicului la milioanele de refugiați și persoane strămutate intern din întreaga lume, care au fost forțați să-și părăsească locuințele din cauza războiului, conflictelor sau persecuțiilor.

Raportul anual al UNHCR privind *Tendențele Globale*, făcut public la data de 18.06.2015, arată că fenomenul strămutării la nivel mondial ca urmare a războaielor, a conflictelor și a persecuțiilor a atins cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată și urmează un trend de creștere rapidă[1]. La nivel mondial, există circa de 19,5 milioane de refugiați și 38,2 de milioane de persoane strămutate în propriile țări.

Deși Republica Moldova, a făcut progrese semnificative în domeniul azilului, odată cu aderarea la Convenția privind statutul refugiaților din 1951[2], și ulterior cu adoptarea unei legislații în domeniul azilului[3] conform standardelor internaționale, la capitolul protecției persoanelor intern strămutate, nu s-a întreprins nimic iar cifrele oficiale cu privire la persoanele intern strămutate lipsesc[4].

Amintim că, în 1992, Republica Moldova s-a confruntat cu o criză umanitară, atunci când ca urmare a războiului de pe Nistru, conform unor estimări, circa 130 mii persoane s-au strămutat (din raioanele de est).[5]

Din păcate lipsa unei legislații privind persoanele intern strămutate a suscitât interes doar din partea unor cercetători științifici, care au relevat existența unui vid juridic și

lipsa unor garanții de protecție a persoanelor intern strămutate, precum și necesitatea adoptării unei legi privind persoanele intern strămutate[6].

Analizând mai îndeaproape legislația Republicii Moldova, la momentul actual se poate constata că aceasta nu prevede nici noțiunea de persoane intern strămutate, nici careva mecanisme de protecție pentru această categorie de persoane.

Mai exact, Legea nr. 270 din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova prevede doar noțiunea de persoane strămutate, care, conform definiției, se referă doar la persoane străine strămutate din țara lor de origine în alte țări, adică refugiați, iar alte acte normative fie au căzut în desuetudine[7] fie au aplicabilitatea foarte îngustă[8].

În acest context, reieșind din Principiile Directoare ale ONU privind strămutarea internă[9] recomandăm autorităților naționale și Biroului Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați din Republica Moldova să întreprindă măsurile necesare în vederea adoptării unei legi speciale cu privire la persoanele intern strămutate în Republica Moldova.

Necesitatea adoptării unei astfel de legi este cu atât mai stringentă cu cât în stânga Nistrului s-a instaurat un regim *de facto*, a cărui administrație secesionistă are unul din cele mai rele caziere în domeniul drepturilor omului din Europa[10], iar persecuțiile din partea structurilor de forță din stânga Nistrului obligă persoanele să părăsească domiciliul lor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 060280980, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail pr@promolex.md

[1]<http://www.unhcr-centraleurope.org/ro/stiri/2015/raport-unhcr-tendine-globale-privind-stramutarea-forata-in-2014.html>

[2] Republica Moldova a aderat la Convenția din 1951 și Protocolul privind statutul refugiaților prin Legea nr. 677 din 23.11.2001, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=312612>

[3] Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=330978>

[4] <http://www.unhcr.org/pages/49e48d3b6.html>

[5] Bennett J. Internal displacement in context: the emergence of a new politics. În: Davies W. Rights Have No Borders: Worldwide Internal Displacement. London: Global IDP Survey, Norwegian Refugee Council, 1998, p. 12.

[6] <http://www.cnaa.acad.md/news/2015/27042015>

[7] Hotărârea Guvernului nr. 658 din 21.10.1993 privind asigurarea cu spațiu locativ a cetățenilor forțați să părăsească locul de trai din raioanele de est al Republicii Moldova

[8] Legea nr. 105 din 16.05.2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal

[9] Principiile ONU cu privire la strămutarea internă U.N. Doc E/CN.4/1998/53/Add.2, publicate pe <http://www.brookings.edu/~media/Projects/idp/GPEnglish.pdf>

[10] Dezghețarea unui conflict înghețat: Aspecte legale ale crizei separatist din Moldova, disponibil la http://www.statistica.md/publications/137/ro/Raport_Transnistria_Meyer_rom.pdf